

γιατὶ βγάζουν δούλους "Ανδρ. "Οπως χάθηκε τὸ φεγάρι, νὰ χαθοῦν κ' οἱ δοῦλοι μου (ἐξ ἐπωδ.) αὐτόθ. "Ε, φαροκαβαλλάρη, | οἱ δοῦλοι μου 'ς τὸν κόλο σου | κ' ἔνα χοδό δαυλάρι (φαροκαβαλλάρης=δὲ ίππεύων τεφρόχρουν ίππον) ἐξ ἐπωδ.) Μερχμβ. Συνάν. βαρβαρίτσα, γαρδαβίτσα, καραβίτσα, καραβίτσα, κότσα, κούροτσικας, μερμηγκιά, μαντραβίτσα, μπαρδαβίτσα, παστραβίτσα, σκάθαρος. 8) 'Η οὐλὴ ἐπὶ τοῦ σώματος, ἡ προκαλουμένη κυρίως ἐξ ἔξανθημάτων τῆς νόσου εὐλογικῆς ἢ ἐκ τῆς θεραπείας ἀλλων ἔξανθημάτων ἢ πληγῶν Κύθηρ.: "Εχει γούλους 'ς τῇ μονόη. Συνάν. βλογιά 9β, βλογιόκομμάδα.

'Η λ. καὶ ώς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γοῦλος Κεφαλλ. Κρήτ. Μῆλ. Μύκ. καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. Λοῦλος Κρήτ. Μῆλ. Μύκ. καὶ ώς ἐπών. δροίως ὑπὸ τὸν τύπ. Γοῦλος 'Αθην. Μακεδ. (Νιγρίτ.) Πελοπν. (Καλάμ. Πάτρ.) Στερελλ. (Μαρκόπ.) καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. Λοῦλος Πελοπν. (Δημητσάν.)

γοῦλος τό, Κρήτ. Σέριφ. Σκύρ. γοῦλο Πελοπν. (Άρκαδ. Λάστ.) γούλους Σάμ. γοῦλον Στερελλ. (Άράχ.) γκούλο Καλαβρ. (Μπόβ.) οῦλο Νάξ. (Κωμικ.) οῦλος "Ηπ. (Παλάσ.) Θήρ. (Οία) ἀγοῦλο 'Αλόνν. Σικόπ. γούλι 'Ερεικ. Εύβ. ('Αγιά "Ανν.) Ζάκ. 'Ιων. (Σμύρν.) Κεφαλλ. Κορσ. Κρήτ. (Ραμν. κ. ἄ.) Κύθηρ. Κύθν. Μῆλ. Παξ. Πελοπν. (Αἴγ. 'Ανδροῦσ. 'Ανώγ. 'Αρεόπ. Καρδαμ. Οίτυλ. Πλάτσ. Σαηδόν. Τριφυλ.) Σάμ. Σῦρ. Τήν. (Ιστέρν.) Χίος (Βροντ.) —Λεξ. Αἴν. Βυζ. Λεγρ. Μπριγκ. Βλαστ., σ. 386 Πρω. Δημητρ. γούλη Μακεδ. (Καστορ.) γούλι-λι Λέρ. οῦλη Τσακων. ἀγοῦλι Κρήτ. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Πόντ. (Ινέπ.) Χίος —Λεξ. Λάσσουνδ. ἀγούλη Λευκ. ἀ'ούλη Νάξ. (Άπύρανθ.) Χίος γούλη Πόντ. (Σινώπ.) οὐλή Κάρπ. γοῦλος δ, Στερελλ. (Δεσφ.) ἀγούλας Μακεδ. (Άρν.) ἀ'ούλας Μακεδ. (Άρν.) ἀγούλα ἡ, Θράκη. Μακεδ. Τσακων. (Χαβουτσ.) ἀγοῦλε Τσακων. (Χαβουτσ.) Πληθ. γοῦλα τά, Βιθυν. (Κίος Τρίγλ.) Δαρδαν. "Ηπ. (Κόνιτσ.) Κρήτ. ("Αγιος Βασιλ. κ. ἄ.) Μακεδ. Παξ. Πελοπν. (Οίτυλ.) γούλη Κάλυμν. Κῶς Λυκ. (Λιβύσσος.) Σύρ. Σχιν. Ρόδ. Τήλ. οῦλα λόγ. σύνηθ. οῦλη Κάρπ. ἀλη Κύπρ. γοῦλα σύνηθ. καὶ Πόντ. (Σινώπ.) ἀγοῦλη 'Αλόνν. Εύβ. ("Ακρ. Ψαχν. κ. ἄ.) Θράκη. Κρήτ. Λευκ. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Σικόπ. Τσακων. (Χαβουτσ.) οὐλη Νάξ. (Άπύρανθ.) Θηλ. ἀγούλης Θράκη. ἀγούλης Θράκη. (Ματστρ.)

'Εκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. οὐλον. Οἰτύπ. γούλης καὶ γούλη παρ' 'Αγαπίω, Γεωπον. σ. 77, 102, 108 «χαλᾶ τὸ γοῦλος καὶ τὰ δόδντια», σ. 108 καὶ «ἰατρεύει τὰ γούλη καὶ τὰ δόδντια», σ. 102. Οἰ τύπ. γούλης - ἀγούλης - γούλη πιθαν. ἐλέχθησαν κατὰ τὸ χειλικό - ἀγούλης - γούλη πιθαν. Πρ. καὶ Σ. Μενάρδ., 'Αθηνᾶ 8 (1896), σ. 441. 'Ο τύπ. ἀλη κατὰ Μ. Φιλήντ. Γλωσσογν. 3, σ. 151 ἐκ τοῦ τὰ γούλη > τὰ οὐλη > τὰ ἀλη. 'Ο τύπ. ἀγούλη καὶ εἰς Βλάχ. καὶ ὁ τύπ. 'οὐλης εἰς Σομ. εἰς λ. κορμί.

1) Συνήθως κατὰ πληθ., ἡ περὶ τὰ φατνία τῶν δόδντων σάρξ κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Ινέπ. Σινώπ.) Τσακων. (Χαβουτσ. κ. ἄ.) : Πονοῦν — ματώνον τὰ γούλη μου. Λέντ ἔχει δόδντια καὶ τρέψει μὲ τὰ γούλη πολλαχ. Τὰ οὐλη τὰ βαστοῦνται τὰ δόδη Νάξ. (Κωμικ.) Τ' ἀ'ούλη μου μὲ πονεῖ Νάξ. (Άπύρανθ.) Πονεῖ τό οὐλη τον Κάρπ. Μὲ πονοῦν τὰ γούλη μ' Στερελλ. (Άράχ.) Πονοῦμ με τὰ γούλη μου Κῶς. Μὲ μοζοῦνται τὸ οὐλη μι σάμερε (=μού πονεῖ τὸ οὐλη μου σήμερον) Τσακων. Μὲ πονᾶν τ' ἀγούλη μου Λευκ. Μὲ πονοῦν οἱ ἀγούλης μ' Θράκη. 'Επόνησα τὰ ἀλη τῶν δοσιῶν μου Κύπρ. Πρόστηνε τὸ γούλη μου Κύθηρ. "Εναι δοησμένο τὸ

πάνον ἀγούλη τοῦ παιδιοῦ, θὰ βγάζῃ δόδια Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Νὰ τρίβης μὲ νερὸ τησθάλασσας τὰ γούληα σον καλὰ καὶ τ' ἀπάνον τὰ δυναμώσουντε Κεφαλλ. Γύρω 'ς τοὺς ἐφτά μὲ δχτὼ μηνες τρίβοντα τὰ γούληα τοῦ παιδιοῦ μὲ μαλλὰ λαγοῦ ὄμια, γιὰ τὰ τοῦ πέσοντα τὰ δόντια ἀπάλαφρα Πελοπν. (Ηλ.) Βάλε, βάλε φατζὶν τζαί ξίν, ἔκαφα τὰ ἄλη μου Κύπρ. 'Εφαώθησαν δά 'ούληα μου ποὺ δὲν ἔχω δόδια Νάξ. (Άπύρανθ.) Νὰ πιάσῃ κανεὶς μιὰ βιπεριὰ τὰ τοῦ τρίψη τὰ οὐληα δουν, τὰ μὴ δὲ ξαναπῆ αὐτόθ. Τὰ ἄλογα, ὅταν τρῶνται στάχηγα, γεμίζουν τὰ γούληα τ' ἃ γαρα Εύβ. (Στρόπον.) 'Ανασήκωσε μὲ τὸ δάχτυλο τὰ χείλη της τὰ δῆτα τὰ γούληα, ποὺ ταν κι αὐτὰ σχεδὸν ἀσπρα Κ. Χρηστομ., Κερέν. κούκλ., σ. 21 || Φρ. Τὸ τρῶνται τὰ οὐληα τὸ παιδί (=ἀρχίζει ἡ δόντοφυΐα τοῦ παιδὸς καὶ αισθάνεται κνησμὸν εἰς τὰ οὐλα) "Ηπ. (Παλάσ.) Τρῶν τὰ γούληα τ' (δμοία μὲ τὴν προηγουμ.) Θεσσ. (Δομοκ.) Τὰ πέρασι ἀπ' τὰ γούληα τ' (=τὰ κατεδαπάνησε) Μακεδ. (Καταφύγ.) Συνάν. φρ. Ο ὅλα τὰ περνάει ἀπὸ τὴ γούλη τον. Συνάν. δοντοκοιλιά, δοντωσιά, φιζομένη. 2) 'Η ἀσθένεια τῶν οὐλων, οὐλητὶς Κύπρ. 3) Τὰ εἰς τὸ στόμιον τοῦ φούρνου λίθινα τόξα Νάξ. (Άπύρανθ.): "Αμα ἀσπρίσουν δά 'ούληα δοῦ φούρνον, τραπεζωμένος. Συνάν. γονλοφάγος, γονλοφάγης, γονλοφάγησα, τραπεζησα.

γουλόδες (Ι) ἐπίθ. Πελοπν. (Ηλ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γούλη (Ι).

'Ο λαίμαργος, ὁ φαγᾶς. Συνάν. εἰς λ. γονλαρᾶς.

γουλόδες (ΙΙ) ἐπίθ. Πελοπν. (Ηλ. Ξυλόκ.) γ'λόδες Λευκ. γούλος Κέρκη. Κεφαλλ.

'Έκ τοῦ οὐσ. γούλη (ΙΙ).

1) 'Ο λεῖος ἡ στρογγύλος, ἐπὶ καρπῶν Κέρκη. Κεφαλλ. Λευκ. Πελοπν. (Ξυλόκ.): Ρεβίθι γ'λόδες Λευκ. Τὸ πρᾶμα φέτο εἶναι γούλη (=ἡ σταφίδα ἔχει σχῆμα στρογγύλον, είναι ἐπιτυχῆς εἰς τὴν ωρίμασιν) Ξυλόκ. Εἶναι γούλη τὰ ρεβίθια Κέρκη. Τρία σακκιὰ ρεβίθι γούλη Κεφαλλ. 'Εκίνησα καὶ πῆγα 'ς τὸ χωράφι τὰ σπείρω τὸ κλωνί μου τὸ σπόρο καὶ τὸ γούλη τὸ ρεβίθι (ἐξ ἐπωδ.) Κεφαλλ. 2) 'Ο παχύς, ὁ χονδρός, ἐπὶ ἀνθρώπου Πελοπν. (Ηλ.)

γουλοσίταρο τό, ἐνιαχ. γ'λόσταρο Θράκη. (Άδριανούπ.) Πόντ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γούλης (ΙΙ) καὶ τοῦ οὐσ. σιτάρο. Μόνον κατὰ πληθ., οἱ κῶνοι τοῦ ἀραβοσίτου ἔνθ' ἀν.

γουλοσταχυάζω ἐνιαχ. γ'λουσταχυάζον Θράκη. (Μάδυτ.) Ιμβρ. Λέσβ. Σαμοθρ.

'Έκ τοῦ οὐσ. γούλη (Ι) καὶ τοῦ φ. σταχυάζω Βλ. Φ. Κουκουλ., 'Αθηνᾶ 57 (1953), 203.

1) Διψῶ πολὺ, ξηραίνεται τὸ στόμα μου ἀπὸ τὴν δίψαν, οἰονεὶ αισθάνομαι ως τὰ ἔχω στάχυα, ἀγανά, εἰς τὸν λαυμόν μου (τὴν γούλη μου, βλ. λ.) ἔνθ' ἀν. 2) 'Επιθυμῶ πολὺ τὰ φάγω τι Θράκη. (Μάδυτ.)

γουλόστρατα ἡ, Κεφαλλ.. (Φαρακλάτ.)

'Έκ τῶν οὐσ. γούλη (ΙΙ) καὶ στροφάτα.

Δρόμος ἐπεστρωμένος μὲ γούλης ἡ, βότσαλα μεγάλα καὶ λεῖα. Συνάν. καλντερίμι, κοβολαδό, σαλιτζο.

